

Deniability - MBS, Saudiarabien och Khashoggi

Författare: Viktor Wallin
Antal ord: 10101
Handledare: Tony Ingesson

Lunds Universitet HT21
Statsvetenskapliga institutionen
Underrättelseanalys - UNDK02

Abstract

The purpose of this study is to assess whether Mohammed bin Salman and Saudi Arabia sought deniability in regard to the assassination of Jamal Khashoggi. Almost from the outset, the assumption is made that they wanted to deny their involvement and the objective is moved to determine what type of deniability – either plausible or implausible – seem to have been their goal. The frameworks for the two types of deniability are constructed from definitions made by Michael Poznansky as well as Rory Cormac and Richard J. Aldrich – and make up the study's theoretical framework. State and executive deniability are incorporated as different directions each type of deniability can take. Subsequently, the congruence method is applied to give structure to the analysis of the case and bring reliability to whatever findings it engenders. Finally, the analysis examines all parts that can be of interest concerning deniability by following a timeline from before the murder until the most recent developments. The findings indicate that deniability somewhere in between plausible and implausible – directed towards executive deniability – was sought.

Keywords: Deniability, plausible deniability, implausible deniability, state deniability, executive deniability, Jamal Khashoggi, Mohammed bin Salman, Saudi Arabia.

Innehållsförteckning:

1 Inledning	4
<i>1.1 Hypoteser:</i>	4
2 Bakgrund	5
<i>2.1 Fallet Khashoggi</i>	5
<i>2.2 Tidigare forskning</i>	6
3 Teori	6
<i>3.1 Deniability</i>	7
<i>3.2 Plausible deniability</i>	8
<i>3.3 Implausible deniability</i>	10
<i>3.4 State and executive deniability</i>	12
4 Material	13
5 Metod	13
6 Analys	15
<i>6.1 Före mordet på Khashoggi</i>	15
<i>6.2 2:e oktober 2018</i>	16
<i>6.3 3:e oktober 2018</i>	18
<i>6.4 4-10 oktober 2018</i>	18
<i>6.5 11-18 oktober 2018</i>	20
<i>6.6 19-21 oktober 2018</i>	20
<i>6.7 Resten av 2018</i>	22
<i>6.8 Efterspelet</i>	23
<i>6.9 Vilken typ av deniability eftersöktes?</i>	25
7 Slutsats	29
8 Referenser	30

1 Inledning

Jamal Khashoggi gick in på det saudiska konsulatet i Istanbul den 2:e november 2018 – varefter han blev mördad. Den saudiska journalisten hade levt i exil sedan ett år tillbaka och kronprins Mohammed bin Salman (MBS) personligen samt Saudiarabien som stat har blivit utpekade som ansvariga för hans död (BBC, 2021).

Syftet med uppsatsen är att genom en kongruensanalys undersöka om MBS och Saudiarabien ämnade uppnå deniability vid mordet på Khashoggi – och isåfall vilken typ. Det finns flera delar av deras agerande i förhållande till mordet som pekar mot att de ville förneka det. Detta medför att utgångspunkten kommer vara en hypotes som gör gällande att MBS och Saudiarabien eftersökte deniability. Därefter kommer en analys av vilken typ av deniability som eftersöktes att genomföras – plausible eller implausible. Ramverken för de två typerna av deniability kommer byggas upp av Michael Poznanskys artikel om plausible deniability samt Rory Cormac och Richard J. Aldrich artikel om implausible deniability. Därefter kommer analysen behandla det uppmärksammade, men inom detta område begränsat studerade, fallet Khashoggi utifrån dessa ramverk för att öppna upp för såväl ökad förståelse av fallet som test av teorierna.

Analysen kommer även att genomföras för MBS och Saudiarabien såväl separat samt som en entitet. För att möjliggöra en sådan analys krävs såväl tydliga definitioner av de olika typerna av deniability samt en gränsdragning dem emellan. Att det trots sådana kan bli svårt att avgöra vad som är fallet är emellertid viktigt att vara medveten om. Det kan förefalla vara en blandning av de två alternativt att det inte passar in på någon utav dem. Det kan även vara så att informationen som finns tillgänglig är för bristfällig för att fastslå något. Svaren på detta kommer däremot att få vänta till att analysen är genomförd.

1.1 Hypoteser:

- H: MBS och Saudiarabien eftersökte deniability vid mordet på Jamal Khashoggi.
  - H(1): MBS och Saudiarabien eftersökte plausible deniability vid mordet på Jamal Khashoggi.
  - H(2): MBS och Saudiarabien eftersökte implausible deniability vid mordet på Jamal Khashoggi.

Dessa hypoteser skall sedan testas genom ett nyttjande av kongruensanalys – vilket innebär att testa i vilken grad teorins prediktioner kan förklara och motsvara fallets utgång (George &

Bennett, 2005: 181-182). Hypotesen uppsatsen lägger sin grund vid kommer behandlas kortfattat varefter de efterföljande alternativa hypoteserna kommer analyseras i förhållande till varandra med hjälp utav de ramverk kring deniability som fastställts.

2 Bakgrund

2.1 Fallet Khashoggi

Under året som föranledde det mord denna uppsats kommer behandla omhändertogs ett större antal personer och placerades på Ritz Carlton i Riyadh. Det var personer ur den saudiska kungafamiljen, ministrar, affärsmän och journalister som fängslades som en del av en så kallad anti-korruptionskampanj. Stora delar av de som blev frihetsberövade hade tidigare varit anställda av den saudiska staten och haft nära relationer till kung Salman och MBS. (De Luce, et al., 2018 & Chulov, 2020). Khashoggi som senare skulle komma att bli mördad på det saudiska konsulatet i Istanbul hade emellertid redan lämnat sitt hemland för att gå i exil. Även han, likt många av de fängslade, hade tidigare varit nära regimen med flertalet anställningar inom den saudiska staten. Trots att den begränsade rörligheten i Saudiarabien hade fått honom att lämna landet utökade han sin regimkritik – och speciellt sin målgrupp för den – med artiklar i Washington Post. Istället för att fängslas och kuvas som så många andra tog han för första gången sina åsikter till massorna i västvärlden. Jamal Khashoggi var varken liberal eller revolutionär – han var en reformist som i flera avseenden stöttade regimen. Detta utefter vad han uttryckte i sina artiklar i The Washington Post (Khashoggi, 2017a, Khashoggi, 2017b & Khashoggi, 2018).

Khashoggi besökte det saudiska konsulatet i Istanbul 28 september 2018 då han behövde dokument som bevisade hans skilsmässa för att tillåtas gifta sig med sin turkiska fästmo, Hatice Cengiz. Det var inte möjligt för honom att erhålla dokumenten då och han blev tillsagd att återvända – något han gjorde 2 oktober 2018. Det var då han blev mördad av saudiska medborgare som hade anlänt till Istanbul samma dag från Saudiarabien (Singhvi, et al., 2018). Uttalanden från Turkiets president Recep Tayyip Erdogan samt officiella rapporter från FN och USAs underrättelsetjänst har samtliga placerat ansvaret för mordet hos den högsta ledningen i Saudiarabien och i varierande grad hos MBS personligen (Ellyatt, 2018, Callamard, 2019 & ODNI, 2021). Saudiarabien har däremot, med avtagande styrka, förnekat sin roll i mordet samt konstant vidhållit att MBS varken var delaktig i eller hade vetskap om operationen (BBC, 2021).

2.2 Tidigare forskning

Det finns stora mängder tidigare forskning inom deniability – såväl plausible som implausible. Den som är av speciell vikt för denna uppsats är den som kommer användas i syftet att bygga upp ramverken för de två typerna av deniability. Det vill säga Michael Poznanskys artikel “Revisiting plausible deniability” samt Rory Cormac och Richard J. Aldrich “Grey is the new black: covert action and implausible deniability”. Dessa anses av författaren vara akademiska artiklar som har tillfört mycket till studieområdet genom att sätta upp tydliga gränser för vad de två typerna av deniability innebär – på så vis har begrepp som tidigare varit odefinierade givits tydliga definitioner. Att ta inspiration från dessa artiklar och deras syn på deniability har även möjliggjort för uppsatsen att ämna tillföra något inom studiet för politiska mord som inte gjorts förut. Poznansky lägger stor vikt vid de två inriktningar plausible deniability kan ha – state eller executive deniability. Då politiska mord de senaste decennierna främst studerats ur implausible deniability har de inte studerats utefter state och executive deniability i hög utsträckning. Studieområdet har även dominerats av ryska politiska mord, likt fallet Sergej Skripal som behandlas av Cormac och Aldrich, som tydligt varit inom implausible deniability. Mordet på Khashoggi förefaller inte vara lika självklart inom implausible deniability och därmed öppnas det upp för att, förutom att behandla det i förhållande till de två typerna av deniability, studera det i relation till state och executive deniability. Det är även potentiellt den första gången implausible deniability kommer behandlas mer ingående utefter de inriktningarna. Att ingen, åtminstone välkänd, forskning verkar ha genomförts kring deniability om fallet Khashoggi gör uppsatsens bidrag till fältet betydande.

3 Teori

Två akademiska artiklar kommer huvudsakligen stå för de ramverk och definitioner av deniability som analysen kommer utgå ifrån. Dessa är “Revisiting plausible deniability” av Michael Poznansky och “Grey is the new black: covert action and implausible deniability” av Rory Cormac och Richard J. Aldrich. De anser att deniability i sin helhet, samt de respektive typer av deniability de främst behandlar, i många avseenden saknar tydliga definitioner och en konceptualisering av vad det egentligen innebär – vilket de eftersträvar att åtgärda. Därmed utgör de en lämplig grund för upprättandet av de ramverk uppsatsen kräver. Därutöver kommer även, för uppsatsen, väsentliga företeelser berörande deniability som kan inkorporeras i de två typerna av deniability att redogöras för.

3.1 Deniability

Själva handlingen i sig behöver inte vara dold för att deniability skall uppnås – lönnmord innebär exempelvis, även om orsaken är dold, att en individ dör. Även om det skulle bli känt att personen i fråga blev mördad är det som kännetecknar deniability att vetskapen om vem som låg bakom aktionen förblir dolt såväl under utförandet som därefter (Cormac & Aldrich, 2018). Det vill säga, hemliga operationer ämnar dölja den part som sponsrar operationens inblandning – skilt från användandet av vilseledning för att skapa ett taktiskt överläge eller överraskningsattacker. Deniability är på så vis en viktig del av operationer där ett öppet ingripande skulle generera negativa konsekvenser (Poznansky & Joseph, 2018). Det grundläggande konceptet av deniability är därmed relativt simpelt. Cormac och Aldrich belyser även hur deniability, trots svårigheten att upprätthålla den typ av deniability som eftersöks, länge varit och fortsatt är ett attraktivt alternativ för beslutsfattare. Det är grundläggande för genomförandet av en hemlig operation och om den deniability som åsyftas uppfylls finns mycket att vinna (Cormac & Aldrich, 2018). Att skapa tydliga definitioner av de olika typerna av deniability samt skilja dem åt är ändå en viktig förutsättning för att såväl möjliggöra vetenskapliga analyser av dem samt för att skapa en förståelse för vad beslutsfattarna eftersökte.

De två typer av deniability som huvudsakligen behandlas i denna skrivelse är dock inte de enda. Vilket även innebär att plausible och implausible deniability inte är varandras motsatser. Poznansky lyfter att det såväl finns möjlighet att använda den bredare termen deniability som något kallat absolute deniability. Även dessa begrepp saknar tydliga definitioner och har använts fritt med olika tolkningar (Poznansky, 2020). Vad som emellertid står klart är att deniability är det övergripande begreppet för när inblandning i en hemlig operation förnekas. Därefter är de tre sorternas deniability, i nedåtstigande grad av förnekande, absolute, plausible och implausible. Absolute deniability innebär därmed i sin enklaste form att möjligheten att förneka inblandning är absolut och att ingenting pekar mot dennes involvering (ibid.).

Att det finns en typ av deniability som har hårdare krav på att kunna förneka inblandning än plausible deniability visar på varför gränsdragningen mellan plausible och implausible är så pass svår. Det rör sig om två till stor del odefinierade begrepp som ligger närmare varandra än vid första anblick.

3.2 Plausible deniability

Plausible deniability är den typ av deniability som oftast omnämns när hemlighållandet av operationer behandlas. Därigenom likställs den vid vissa tillfällen med det övergripande begreppet deniability trots att det finns andra typer av deniability som skiljer sig åt från plausible. Michael Poznansky har gjort en ansats till en tydligare definition av plausible deniability vilken denna del kommer utgöras av. Nästföljande del, om implausible deniability, bygger till stor del på hur den åtskiljer sig från plausible och kommer därmed dra upp ramverken och skiljelinjerna än tydligare.

Grundtanken vid plausible deniability är att på ett genomarbetat sätt möjliggöra operationer där den utförande partens inblandning är dold. I första hand ämnar den oftast vara helt hemlig, absolute, och i de fall det inte lyckas skall den kunna förnekas – plausible deniability. Att den skall kunna förnekas är den viktigaste delen som operationen bygger på. I det fall det blir tydligt vilken aktör som ligger bakom operationen skall fortsatt den högre ledningen ha möjlighet att förneka kännedom eller delaktighet. Ansvaret för operationen läggs då på någon längre ned i leden - som skall ha agerat utan överordnades vetskap. Dessa förnekanden skall i alla led kunna vara trovärdiga (Poznansky, 2020).

I första ledet kan operationen utföras på så vis att det verkar som att någon annan har utfört den i det fall att den upptäcks. Exempelvis kan det peka mot lokalbefolkningen eller någon annan aktör som skulle kunna tänkas ha intressen i att aktionen genomförs. Detta kan uppnås genom att nyttja andra länder/grupperingars uniformer eller vapen – eller att diverse märkningar på dessa tas bort. Att ge stöd åt en viss grupp i en konflikt på ett sätt som är dolt för omvärlden är också en sådan möjlighet. Likt vad USA eftersökte under Obamas administration när de finansierade sitt stöd till rebellerna i Syrien genom Saudiarabien och skötte vapentransporten med hjälp av Jordanien. Att genomföra sådana och andra manövrar för att dölja sin inblandning kan vara effektivt för att skapa en stark deniability men kan också öka svårigheten att genomföra en lyckosam operation. Det blir därmed en avvägning i varje operation mellan effektivitet, exempelvis gällande kvalitet och mängd av vapen, och hur stark deniability som erhålls. Om en viss resurs krävs för att genomföra operationen men den lokala grupp som "skall" ligga bakom operation inte rimligtvis kan erhålla denna på egen hand blir det ett svårt val. Chansen att operationen skall vara lyckosam alternativt dess deniability riskeras. En så stark deniability som möjligt är alltså åtråvärd men inte alltid möjlig (ibid.).

Om det första steget av deniability misslyckas och aktörens inblandning blir uppenbar kan ansvaret läggas på en inblandad, tillräckligt högt uppsatt, person som sedan, åtminstone offentligt, straffas för det. Detta, likt grunden i att genomföra operationen i hemlighet, är av vikt för att kunna förhindra en eskalering av konflikten. Det förutsätter även att beslutsfattaren kan vara medveten om vad som händer men inte ha vetskap om detaljer för att trovärdigt kunna förneka det inträffade. Att det inte finns dokument som visar på ledarens inblandning är även av vikt (ibid.).

Syftet med plausible deniability är alltså att kunna genomföra operationer som är viktiga för aktören i fråga utan att det är uppenbart att de ligger bakom den. Detta då ett öppet ingripande kan vara skadligt för aktören och eventuellt öppna upp för en eskalerad konflikt eller ett dåligt anseende inom området/landet. Det kan även finnas ett intresse i att genomföra en operation mot en allierad vilket kan skada relationen i de fall den blir känd (ibid.). Iran-Contra affären under Ronald Reagans administration är ett exempel på en känslig och komplex operation, som byggde på plausible deniability, där det var av vikt att hemlighålla operationen av såväl inrikes- som utrikespolitiska skäl. Den bröt mot vapenembargot i förhållande till Iran, principen att inte förhandla med terrorister och kongressens beslut emot fortsatt finansiering av nicaraguanska gerillan Contra. När operationen ändock avslöjades kunde Reagan i förhållandevis hög grad förneka sin vetskap och ansvaret lades på den nationella säkerhetsrådgivaren John M. Poindexter och Oliver North medarbetare i nationella säkerhetsrådstaben, med flera (Noonan, 2019).

Inte att förglömma är även de andra hot som kan finnas mot upprätthållandet av plausible deniability. Staters och organisationers underrättelsetjänster kan upptäcka operationer på en mängd vis. Alltifrån infiltratörer till signalspaning kan verka för att upptäcka såväl operationen som vem som egentligen ligger bakom den. Även läckor inom den egna organisationen kan avslöja en operation och skada trovärdigheten hos dess deniability (Poznansky, 2020).

Plausible deniability har därmed flera led där det mest väsentliga i samtliga är att inblandningen inte är uppenbar. En så stark deniability som möjligt är åtråvärd men även svagare deniability kan vara tillräcklig – speciellt om ansvaret för operationen går att förflytta.

3.3 Implausible deniability

Cormac och Aldrich beskriver hur det finns ett brett spektrum av deniability och operationers synlighet vari det finns en konstant – erkännanden sker aldrig. Om ett erkännande sker förnekas inget längre och det rör sig inte om deniability – men före den punkten är nådd finns det flera nivåer deniability kan befinna sig på. Implausible deniability är den typ av deniability som befinner sig närmast ett erkännande och som inte behöver verka för att vara i det fördolda (Cormac & Aldrich, 2018).

Implausible deniability är emellertid inte endimensionellt och kan ta många former. Inledningsvis går det att se på operationer som i andra fall har undersökts utifrån plausible deniability – men som kanske inte uppnått detta – ur ett perspektiv som bygger på implausible deniability. Den misslyckade invasionen av Grisbukten är ett sådant exempel. Det diskuteras hur USA eftersökte plausible deniability genom att exempelvis ge exilkubanerna som skulle invadera Grisbukten gamla och daterade bombflygplan för att det skulle verka som att de erhållit dessa illegalt (Poznansky, 2020). Cormac och Aldrich framhåller hur det trots dessa försök att hemlighålla USAs del i operationen inte är rimligt att se det som att någon plausible deniability förelåg – ens initialt. Detta då flertalet amerikanska tidningar rapporterade om CIAs träning av exilkubanerna under tiden som föranledde invasionen (Cormac & Aldrich, 2018).

Likaså fanns det påverkansoperationer under kalla kriget som är svåra att betrakta ha erhållit plausible deniability. Falsk nyhetsrapportering och förfalskningar bland andra typer av påverkan genomfördes som samtliga ofta var uppenbara för den andra sidan och omvärlden. Det var inte dolt eller trovärdigt att förneka – men det erkändes inte – implausible deniability (ibid.).

Det finns även hemliga operationer som kan anses falla inom implausible deniability som är mer synliga och nästan erkänns. Ronald Reagan antydde att USA gav resurstöd till Mujahedin i deras kamp mot Sovjetunionen – öppet under sitt presidentskap. Det gick så långt att amerikanska senatorer åkte till gränsen mellan Pakistan och Afghanistan för krigsturism. Den hemliga operationen var väldigt synlig och på gränsen till att erkännas – men steget över den gränsen togs inte (ibid.).

Det blir genom detta tydligt var en viktig skiljelinje mellan plausible och implausible deniability ligger. För plausible deniability är operationens synlighet och erkännandet av den sammankopplat och den måste förbli hemlig eller åtminstone vara möjlig att trovärdigt förneka. Beträffande implausible deniability frångås detta och så länge inget erkännande

kommer kan operationen nästan ske helt i det öppna. Den brittiska underrättelsetjänsten hade redan på 60-talet riktlinjer för denna uppdelning av olika typer av deniability. De kallade den första typen av operationer för “untraceable” vilka helst skulle förbli hemliga och i värsta fall inte skulle gå att bevisa. Den andra typen av operationer kallade de för “deniable” där kopplingen till operationen kunde finnas och vissa bevis kunde tillåtas – men den skulle gå att förneka i parlamentet och för FN. Dessa två typer av operationer följer mönstret för plausible och implausible deniability och vad som skiljer dem åt (ibid.).

Implausible deniability såväl bidrar med som kräver en annan synvinkel på syftet med deniability. Vanligtvis ses en hemlig operation som misslyckad om den slutar vara hemlig eller möjlig att förneka. När det handlar om implausible deniability är uppenbarheten i vem som ligger bakom operationen ofta en viktig del. Denna typ av operationer som varken erkänns eller är regelrätt krig kan användas politiskt såväl inrikes som utrikes. Det kan illustrera att en ledare vågar strida till handling och är resolut och det kan även sätta press på andra stater – allt som oftast utan att konflikten eskalerar (ibid.). När en aktör skall genomföra en hemlig operation kan den alltså ha olika syften. Vad operationen i sig genomföra kan vara det viktigaste och det finns inget att tjäna på att den blir känd för omvärlden – plausible deniability bör eftersökas. Det kan även vara så att den operationen genomförs är av vikt samtidigt som den kan skicka ett budskap som kan vara till nytta – eller så är operationen i sig inte av större vikt utan endast budskapet – implausible deniability bör eftersökas.

Alla hemliga operationer förnekas emellertid inte – de kan gå helt okommenterade från den aktör som förväntas ligga bakom. Att inte kommentera operationer som kommit till dagens ljus – vare sig det var målet från början eller inte – medför en tvetydighet och kan skapa en känsla av ovisshet, rädsla eller styrka (ibid.). På detta vis kan stater och andra aktörer såväl föra “krig” i det fördolda utan att bringa fullskalig konflikt som att endast verka för att angripa individer och mindre grupper. Rysslands mordförsök på Sergej Skripal är ett exempel på en attack på såväl en individ som en mindre grupp där implausible deniability eftersöktes. Skripal, en rysk avhoppare, attackerades med ett nervgift som tillverkas i Ryssland och allt pekar mot att Kreml ligger bakom det – men Kreml förnekar (ibid.). Det är tydligt att Ryssland ligger bakom mordförsöket – operationen är även utformad så. Trots att Skripal inte dog av följderna kan det tänkas förhindra honom och andra dissidenter från att våga uttala sig negativt eller uppröra Kreml i framtiden. Detta illustrerar hur implausible skiljer sig från plausible deniability. Utformningen skulle ha sett annorlunda ut och inte tydligt kopplat Ryssland till mordförsöket om plausible deniability eftersöktes – att kopplingen skulle synas var ett mål i sig.

Implausible deniability är alltså ett alternativ som ofta har en annan utgångspunkt och andra mål än plausible deniability. Redogörelserna för de två typerna av deniability har verkat för att definiera dem separat samt för att redogöra för hur de skiljer sig åt. Det är däremot möjligt att de ligger närmare varandra och är svårare att skilja åt när ett reellt fall skall studeras än när utvalda delar och fenomen diskuteras teoretiskt. Eventualiteten att plausible deniability kan eftersökas i början av en operation för att sedan gå över till implausible på grund av oförutsedda omständigheter – eller möjligen tvärtom – är även något att ta i beaktning.

3.4 State and executive deniability

Vad som i detta fall kommer kallas state och executive deniability, i enlighet med Poznanskys (2020:7-9) benämningar, har delvis berörts i redogörelserna för de olika typerna av deniability ovan. Cormac och Aldrich beskriver hur det är två olika inriktningar av deniability med olika mål. Den första, state deniability, är inriktad på att ge aktören deniability medan den andra, executive deniability, är inriktad på att ge beslutsfattaren eller den högsta ledaren deniability (Cormac & Aldrich, 2018). Dessa två inriktningar förefaller vara möjliga oavsett vilken typ av deniability som eftersöks. De diskuteras emellertid sällan mer utförligt när implausible deniability behandlas eller när företeelser som politiska mord studeras. Det är mer vida behandlat när fokuset är på klassiska fall som Iran-Contra affären och invasionen av Grisbukten – när plausible deniability är utgångspunkten. Invasionen av Grisbukten och Iran-Contra affären är även exempel på var sin av dessa inriktningar. Vid invasionen av Grisbukten fanns det ett intresse i att dölja USAs inblandning i sin helhet då vetskap om deras inblandning huvudsakligen kunde föra med sig negativa konsekvenser internationellt – state deniability. Vid Iran-Contra affären var det vetskap inrikes om USAs och Reagans eventuella roll i operationen som kunde föra med sig negativa konsekvenser. Därmed var det av störst vikt att Reagan erhöll deniability – executive deniability. Målen och metoderna skiljer sig åt mellan inriktningarna. Om state deniability är det viktiga läggs fokus vid att hålla aktörens roll dold utan att specifik hänsyn tas till att dölja den högsta ledningens inblandning. I de fall executive deniability eftersöks läggs den största vikten vid att dölja den högsta ledningens inblandning – även om aktörens inblandning också kan vara åtråvärd att dölja. Exempelvis kan de se till att det inte finns några dokument som visar på ledarens inblandning, att gruppen som har direktkontakt med ledaren är liten och att kommunikationen är vag. Sedermera läggs ansvaret på någon längre ned i leden som skall ha fattat beslut utan

ledarens vetskap. Totalitära makter anses dock främst lägga vikt vid state deniability då de inte riskerar lika negativa konsekvenser inrikes som i länder med folkvalda ledare (Poznansky, 2020).

4 Material

Uppsatsen bygger till stor del på de akademiska artiklar av Michael Poznansky samt Rory Cormac och Richard J. Aldrich som har behandlats tidigare i uppsatsen. De står för den tidigare forskning som bildar uppsatsens teoretiska ramverk – som analysen sedan bygger på. Materialet som används i analysen består främst utav artiklar från nyhetsmedia som behandlar fallet Khashoggi. Det består utav väletablerade och ansedda mediebolag från västvärlden samt Al Jazeera. Då analysen till stor del har sin grund vid hur MBS och Saudiarabien uppfattas i omvärlden är deras trovärdighet även av lägre relevans. Artiklarna används främst för att visa på den rapportering som skett under fallets utveckling samt den konsensus som fanns vid det tillfället. Att Al Jazeera med deras koppling till Qatar och den fiendlighet gentemot Saudiarabien det medför samt Washington Post med deras koppling till Khashoggi ändå används är värt att behandla. Deras rapportering förefaller överensstämma med de andra medierna samtidigt som deras bakgrund kan tillföra fler perspektiv till analysen. De var även vid tillfällena den källa som ursprungligen rapporterade om vissa utvecklingar – vilket eftersträvas vid urvalet av samtligt material.

5 Metod

Uppsatsen kommer utgöras av en enfallsstudie. Den typ av inomfallsanalys som sedermera kommer följa är kongruensanalys. Det finns två huvudsakliga bakomliggande anledningar till valet av kongruensanalys. Den första är att den utgör en god utgångspunkt för att kunna undersöka hur MBS och Saudiarabien har agerat i förhållande till de ramverk för deniability som fastställts i teoridelen. Den andra är att det finns begränsat med information om olika delar av mordet på Khashoggi och det blir därmed svårt att genom hela analysen använda en i detta avseendet mer krävande analysmetod som processpåring.

Grundprincipen för kongruensanalys är att undersökningen inleds med en teori varefter dess möjlighet att förklara eller förutse utgången analyseras. Uppsatsens version av detta blir i första steget den övergripande hypotesen: att MBS och Saudiarabien eftersökte deniability. Sedermera testas de två hypoteserna genom analyser utefter definitionerna av de

två typerna av deniability som fastställts. Detta inkluderar en analys av beroende och oberoende variabler samt eventuella spuriösa samband som kan ge en felaktig bild av att det skulle finnas ett kausalt samband. Vidare är även brist på kausalt djup och kausal prioritet begrepp av relevans för uppsatsen. Detta då det kan finnas bakomliggande variabler som i sin tur bidrar till de samband som först har trätt fram (George & Bennett, 2005:181-182, 185-189). I praktiken innebär det att det finns ramverk för hur MBS och Saudiarabien skulle handlat om de eftersökte plausible deniability och om de eftersökte implausible deniability. Det kommer sedan testas om de agerade i enlighet med något av dessa ramverk eller om de verkar ha eftersökt något annat.

Då de som ska studeras inom fallet har haft ett intresse i att dölja viktiga delar av det som utspelade sig – i anslutning med att det är ett komplext fenomen där gränsdragningar är svåra göra – är en klassisk kausal analys svåruppnåelig. Därav lämpar sig kongruensanalys, som inte kräver samma grad av detaljrikedom eller att alla kausala steg finns med, istället för processpåring. Kongruensanalys ger fortfarande analysen en förhållandevis stark tillförlitlighet då en oberoende teori används för att testa hypoteserna. Analysen får därmed en tydlig struktur utan att behöva vara lika strikt som vid processpåring.

Om MBS och Saudiarabien eftersökte plausible deniability förväntas de enligt ramverken förhålla sig till principerna:

- Försöka dölja sin inblandning i alla delar av operationen
- Ge sig en så stark möjlighet att förneka sin inblandning som möjligt samtidigt som en lyckosam operation är genomförbar
- Se möjligheten att kunna förneka sin inblandning i operationen som direkt kopplad till dess framgång
- Ansvar för operationen skall förefalla ligga hos en annan aktör
- I det fall Saudiarabiens inblandning i operationen inte går att förneka fortsatt ha möjlighet att förneka MBS inblandning
- Operationens mål är det viktiga – inte de signaler den kan skicka

Om MBS och Saudiarabien eftersökte implausible deniability förväntas de enligt ramverken förhålla sig till principerna:

- Dölja sin inblandning i så hög grad att förnekanden är möjliga

- Vem som ligger bakom operationen kan vara uppenbart – men ett erkännande sker inte
- Operationens mål är inte det enda av vikt – signalerna den skickar har hög relevans
- Trovärdigheten hos förnekanden är av låg relevans
- Kunna förneka inblandning i högre instanser såväl nationellt som internationellt
- Genomföra en hemlig operation som är uppenbar utan konflikteskalering

6 Analys

Analysen kommer följa en tidslinje där viktiga händelser i förhållande till mordet på Jamal Khashoggi samt MBS och Saudiarabiens eventuella eftersökta deniability kommer behandlas efter hur det utspelade sig. Utvecklingen före mordet, under tiden kring dess utförande samt det följande efterspelet kommer att analyseras i förhållande till plausible och implausible deniability. Därefter följer en analys av hur omständigheterna och förhållandet till respektive typ av deniability förändrades med tiden. Detta för att slutligen öppna upp för slutsatser om vilken typ av deniability som kan ha ansetts eftersökas.

Analysens utgångspunkt är att MBS och Saudiarabien eftersökte deniability – därmed kommer bedömningar om allmän deniability begränsas. Fokuset kommer istället vara direkt på de två typerna av deniability. Den bredare formen av deniability kan emellertid beröras som en del i analysen av det.

6.1 Före mordet på Khashoggi

I september 2017 skall MBS ha uttryckt hur han skulle gå efter Khashoggi “with a bullet” om han inte återvände till Saudiarabien. Detta i en konversation med chefen för det statligt ägda tv-bolaget Al Arabiya, Turki Aldakhil, enligt källor till New York Times med tillgång till amerikanska underrättelserapporter. Transkriberingen av denna konversation skall inte ha skett förrän i december 2018 men skall ha funnits i underrättelsetjänstens ägo före mordet av Khashoggi ägde rum. MBS skall även ha uttryckt att Khashoggi hade blivit för inflytelserik, att de inte skulle bry sig om internationella reaktioner på hur de agerar gentemot sina medborgare och att han inte gillade halvmesyrrer utan krävde resolut handling. Detta i en konversation med Saud al-Qahtani, rådgivare till saudiska kungafamiljen och utpekad som ledaren bakom mordet på Khashoggi, enligt rapporten (Mazetti, 2019). Enligt källor till Wall Street Journal skall amerikansk underrättelsetjänst även ha information om att MBS talade

om att lura Khashoggi till ett tredje land om de inte lyckades få honom att återvända till Saudiarabien (Strobel, 2018).

Det finns flertalet delar av innehållet i rapporterna som tydligt pekar mot att mordet av Khashoggi var planerat i förväg och att MBS var inblandad. Det är såväl negativt för Saudiarabiens deniability som för MBS personliga. Att konversationer skedde som ett annat lands underrättelsetjänst hade möjlighet att uppfånga talar inte väl för deras säkerhetsapparat. MBS personliga inblandning i dessa när de än idag vidhåller att han inte var inblandad är även det negativt. Det påverkar däremot inte vilken deniability de eftersökte. Om mordet aldrig genomförts hade dessa konversationer varit irrelevanta och kanske aldrig transkriberats av amerikansk underrättelsetjänst. Då konversationerna skedde ett år före operationen genomfördes är det möjligt att närmare planer för mordet inte fanns och då även inte hur det skulle förnekas. De amerikanska underrättelserapporterna skall även ha producerats efter mordet var genomfört vilket innebär att sauderna sannolikt inte kunnat ha vetskap om att konversationernas innehåll var känt. De kunde därmed inte initialt påverka sitt val av deniability efter detta. Med tiden att rapporter om detta kom fram får det emellertid anses försvåra deras möjlighet att fortsatt eftersöka plausible deniability. Att ha öppna konversationer om vad som sedan skedde med den högste ledaren strider även mot principerna för executive deniability.

6.2 2:e oktober 2018

Den 2:e oktober 13:14 anländer Khashoggi till det saudiska konsulatet i Istanbul. Före han går in ger han sina två mobiltelefoner till sin fästmo Cengiz som väntar utanför och säger till henne att ringa Yasin Aktay, rådgivare till Turkiets president Erdogan, om han inte kommer tillbaka. Efter att hon väntat utanför i tre timmar frågar hon personalen på konsulatet om honom som säger att han lämnat konsulatet bakvägen. Cengiz väntade utanför ambassaden till efter midnatt utan att Khashoggi syntes till. Hon återvänder även dagen efter utan att se några spår av honom (Singhvi et al., 2018 & Al Jazeera, 2021). I detta inledande läge finns det inga rapporter som tyder på att något skall ha hänt. Det enda som är misstänksamt är att Khashoggi inte har kommit ut den vanliga vägen och att Cengiz inte har sett till honom. I detta läge eftersöker sauderna deniability då de hävdar att han lämnat konsulatet bakvägen. Vilken typ av deniability som eftersöks är svårt att bedöma då de troligtvis hade agerat likadant oavsett. Redan i detta läget hade det dock varit svårt att hävda absolute deniability då

ingen sett honom lämna konsulatet och den känsliga relationen mellan Khashoggi och sauderna är känd.

Klockan 14:52 2:e oktober kliver en man klädd som Khashoggi ut från konsulatet bakvägen enligt material från övervakningskameror visade av CNN 22:e oktober. Mannen, vid namn Mustafa al-Madani, ser ut att bära ett lösskägg samt Khashoggis byxor, skjorta, kavaj och glasögon – men inte hans skor. Khashoggis skor hade inte passat och han använder istället sina egna – tydligt andra skor – vilka även fastnat på övervakningskameror när han anlände till konsulatet. Därefter tar sig Madani och en annan man till Blå moskén. Vid nästa tillfälle han ertappas av övervakningskameror har han på sig sina ursprungliga kläder utan lösskägg. De bär vid detta tillfället på en plastpåse som antas innehålla kläderna som de sedan gör sig av med. Det dröjer till att turkiska myndigheter delger CNN före det övervakningskamerorna uppfattat kommer ut. Detta då sauderna insåg sitt misstag med skorna och att det inte skulle vara till deras fördel (Tuysuz, et al., 2018 & Wintour & McKernan, 2018).

Att informationen om detta inte kom ut förrän långt efter att det inträffade är i detta fall inte relevant. Det hade inte stor påverkan när det kom ut men visar vad som eftersöktes vid tidpunkten det utfördes. De som genomförde operationen, Saudiarabien, verkar från början ha haft en plan som gick ut på att hävda att Khashoggi hade gått ut bakvägen varefter spåren av honom tog slut efter ett tag. De ville ge sig själva en stark deniability som om de hade lyckats hade kunnat uppnå plausible deniability. Att Khashoggi gått ut bakvägen och inte gjort några försök att kontakta sin fästmö som väntade på honom är problematiskt. Än mer då relationen mellan Khashoggi och den saudiska ledningen var så negativ när han gick in på konsulatet. Oavsett detta verkar det som att de eftersökte plausible deniability i detta läge – något de också hade potential uppnå.

Om de verkligen ville att detta skulle lyckas kan frågan ställas kring varför Madani hade sina egna skor. Om inte Khashoggis var möjliga att använda hade han kunnat använda någon annans för att det skulle verka mindre misstänksamt. Speciellt när de hade vetskap om övervakningskamerorna som fanns och att även Madani kunde fångas upp på dem. Att bedöma det som att de av någon anledning ville bli påkomna i sitt försök att vilseleda är det oaktat långsökt. Det finns inga tecken på att de gjorde det för att eftersöka implausible deniability då de aldrig använde sig utav det efter de insett sitt misstag – utan får istället betraktas som ett misslyckat försök att helt kunna förneka det inträffade.

Med det som bakgrund är det möjligt att de som utförde mordet kan ha varit såväl inkompetenta som dåligt införstådda i vad operationen krävde. Om de har utfört liknande

operationer förut har dessa sannolikt varit i Saudiarabien där de inte har behövt vara rädda för reaktionerna deras handlingar kan generera. De har även kunnat städa undan eventuella spår de lämnat efter sig i efterhand såväl i media som på brottsplatsen. De kan därför tänkas ha varit dåligt införstådda i hur precis operationen måste vara och hur små spåren kan vara men ändå bli funna när de inte kontrollerar samhället, media och statsapparaten.

6.3 3:e oktober 2018

Den 3:e oktober rapporterar Reuters om att Khashoggi inte har syns till efter att han gick in på det saudiska konsulatet efter en intervju med Cengiz (Reuters, 2018). Samma dag gör saudiska myndigheter ett uttalande där de hävdar att Khashoggi lämnade konsulatet bakvägen och att han efter det inte har syns till. Detta samtidigt som turkiska myndigheter uttryckte att de trodde att Khashoggi var kvar i byggnaden. De hade däremot inte rätt att genomsöka den utan att bli inbjudna att göra det av sauderna (McKernan, 2019). I en intervju MBS genomförde med Bloomberg i Riyadh kvällen den 3:e oktober, publicerad 5:e oktober, fick han frågor om Khashoggi. Han framhåller då att de samarbetar med turkiska myndigheter men att Khashoggi inte befinner sig på konsulatet och att han lämnade det efter ungefär en timme. Det framhålls att turkiska myndigheter inte uttryckt samma sak och han säger då att de är välkomna in i konsulatet och att de inte har något att dölja (Flanders, et al., 2018).

Det är vid detta läge fortsatt tydligt att sauderna eftersöker plausible deniability. Med den begränsade informationen som finns är det ren spekulering men det förefaller vara möjligt att de fortsatt tror att deras avledning med Madani fungerat och att de genom det kan erhålla plausible deniability.

6.4 4-10 oktober 2018

Den 4:e oktober kallades den saudiske ambassadören till Turkiet till det turkiska utrikesdepartementet på grund utav Khashoggis försvinnande. Ambassadören förklarade att han inte hade någon information om Khashoggi men att han skulle återkomma när det erhållits (Al Jazeera, 2018a). Erdogan uttalar sig 7:e och 8:e oktober om att han är hoppfull om att Khashoggi skall vara vid liv och att bevisbördan faller på Saudiarabien. Samt att såväl övervakningskameror som flygloggar kommer att undersökas. Detta samtidigt som Erdogans rådgivare, Aktay, uttalar att han tror att Khashoggi blev mördad inne på konsulatet och att en grupp av 15 saudier skall ha varit delaktiga. Samma dag bjöds journalister in till konsulatet där den saudiska konsulen förklarade att Khashoggi varken var på konsulatet eller i

SaudiArabien och att de sökte efter honom. 9:e oktober tillåter SaudiArabien Turkiet att genomsöka ambassaden – samma dag som uppgifter om de 15 saudier som skall ha utfört mordet samt deras resor till Turkiet framkommer (Al Jazeera, 2018b & Al Jazeera 2021).

Under natten och dagen inför mordet av Jamal Khashoggi anlände två privatjet ägda av Sky Prime Aviation Services, ett bolag med nära koppling till den saudiska staten som i senare rapporter även visat sig ha blivit en del av den saudiska statliga investeringsfonden ett år före mordet, på Ataturk flygplats i Istanbul. Majoriteten av de 15 personer som skall ha varit en del av operationen mot Khashoggi skall ha befunnit sig på ett av dessa plan. Flera av dem skall ha haft diplomatiska pass (Singhvi et al., 2018 & Marquardt, 2021). När denna information framkommer sker ett skifte i möjligheten att förneka sin inblandning för saudierna. Att inte använda andra flygplan som inte kan kopplas till, eller kommer direkt från, SaudiArabien strider mot principen att dölja varje del av operationen utefter plausible deniability. Valet att inte göra det togs däremot före försöket med Madani som dubbelgångare gjordes – och de kan ha förutsatt att det skulle lyckas och att behovet av att dölja hur de anlände till Istanbul inte fanns. Om det inte hade verkat troligt att Khashoggi mördades eller ens var kvar på konsulatet är det möjligt att de inte såg något behov av att dölja sig själva.

Det framkom emellertid även uppgifter om att majoriteten av de 15 personerna i gruppen var anställda i såväl den saudiska militären som säkerhetstjänsten. Flertalet av dem har även funnits med på MBS, och andra högt uppsatta personer i den saudiska ledningens, utlandsresor. Därutöver är även en utav dem, Salah Muhammed A. Tubaigy, kriminalteknisk chef inom den saudiska staten och obduktionsexpert. (Davis, et al., 2018 & Kirkpatrick & Gall, 2018). Om de lyckats avleda uppmärksamheten från konsulatet hade denna information möjligtvis inte framkommit. Det får däremot ses som högst obetänksamt att låta personer med militär bakgrund och kopplingar till den högsta ledningen anlända till Istanbul samma dag som Khashoggi åtminstone skulle ha verkat “försvinna”. Om de hade förefallit vara saudier utan koppling till ledningen hade möjligheten att förneka fortsatt kunnat vara stark. Men efter att informationen läckt ut får det åtminstone ses som problematiskt att trovärdigt förneka någon typ av statlig inblandning – speciellt när vilseledningen med Madani inte använts. Det innebär däremot inte att det är tydligt att MBS och SaudiArabien eftersöker implausible deniability vid denna tidpunkt – även om det är en möjlighet. De kan ha eftersökt plausible deniability men misslyckats alternativt executive deniability och att det viktiga var att dölja MBS och resten av den högsta ledningens inblandning. Den tydliga kopplingen de inblandade har till ledningen kan även vara en del i göra den saudiska inblandningen “uppenbar” medan executive deniability samtidigt eftersöks.

6.5 11-18 oktober 2018

11:e oktober utlyser USAs president Donald Trump att de har inlett en undersökning kring Khashoggis försvinnande – men framhåller att den inte kommer påverka deras relation till Saudiarabien oavsett vad den kommer fram till. Även Turkiet och Saudiarabien inleder en gemensam undersökning kring Khashoggis försvinnande. Dagen därpå går turkiska tjänstemän ut med att de har inspelningar inifrån konsulatet under Khashoggis sista tid vid liv som visar på att han blev mördad. Det skall även ha framgått att han blev styckad på konsulatet, enligt rapporter. Detta samma dag som sauderna fortsätter förneka sin inblandning, i detta fall genom att den saudiske inrikesministern kallar anklagelserna kring Khashoggi för falska och att de endast är avsedda att skada Saudiarabien. 15:e oktober är turkiska myndigheter inne på konsulatet varefter de hävdar ha funnit bevis för att Khashoggi mördades där. Trump uttalar sig igen samma dag efter samtal med MBS, som enligt honom inte vet någonting om vad som hänt Khashoggi, och uttrycker hur mordet kan vara genomfört av vad han kallar för “rogue killers”. Det vill säga att MBS och den saudiska ledningen inte skulle ha varit inblandade utan att gruppen hade utfört mordet på egen hand (McKernan, 2019, Al Jazeera, 2021 & Turak, 2018). Turkiet uttalar återigen att inspelningarna bevisar att Khashoggi dödades på konsulatet. De tror även att Khashoggis kropp flyttades till den saudiska konsulens hem, som de även har genomsökt, varefter kroppen avlägsnades (Borger & McKernan, 2018).

Att Khashoggi skall ha dödats på konsulatet blir efter denna utveckling än svårare att trovärdigt förneka. Trumps intåg i diskussionerna är emellertid intressant i förhållande till deniability. Det är väl dokumenterat att Trump administrationen är nära Saudiarabien och speciellt MBS. Hans yttrande om att gruppen kan ha handlat självständigt kan därmed tänkas vara ett led i att ge dem deniability. Likaså kan deras gemensamma undersökning med Turkiet ses som en del i att fortsatt förneka sin inblandning. Om gruppen skulle ha agerat självständigt hade de med sina ställningar och kontakter möjligen ändå kunnat genomföra operationen på konsulatet. Om ingenting pekar mot att saudiska staten och dess ledning är inblandad kan på så vis plausible deniability fortsatt erhållas – även om det börjar bli mer långsökt.

6.6 19-21 oktober 2018

Under veckoslutet över två veckor efter Khashoggi gick in på konsulatet sker den största förändringen i den saudiska kommunikationen. De erkänner att Khashoggi dödades på

konsulatet vilket skall ha varit följderna av handgemäng. De saudier som hade skickats dit för att ta med Khashoggi tillbaka till Saudiarabien hade överskridit sina befogenheter och sedan försökt dölja spåren av det. Deras ordrar hade alltså inte varit att döda Khashoggi och mordet var inte förutbestämt. Det framhölls även att MBS inte hade någon vetskap om operationen. Det hade skett ett stort misstag och de som var ansvariga skulle straffas. Då gruppen som utförde mordet hade handlat på egen hand hade de ingen vetskap om hur han blivit dödad eller var kroppen befann sig. Ansvaret för operationen lades på den biträdande underrättelsechefen i Saudiarabien, Ahmed al-Assiri, som blev avskedad. Efter att deras förklaringar om hur mordet gått till möttes med skepsis kom en ny version som hävdade att Khashoggi hade hotats med att drogas och kidnappas varefter han gjorde motstånd och dog av ett strypgrepp. Det var då en i gruppen kläddes i Khashoggis kläder som en avledning (Chiacu & MacLellan, 2018 & Chulov, 2018). 18 personer som skall ha varit inblandade i operationen arresteras i Saudiarabien enligt rapporter och 5 ministrar blir avskedade. Det framkommer även på måndagen att Saud al-Qahtani skall vara den som har orkestrerat operationen och han är en av ministrarna som avlägsnas (Al Jazeera, 2021).

Efter erkännandet att ansvaret för operationen låg hos högt uppsatta personer i den saudiska staten byter den deniability som eftersöks skepnad. De hävdar förvisso att planen från början inte var att Khashoggi skulle dödas och att de inte hade behörighet att göra det. Då Madani var äldre än resten av gruppen och lik Khashoggi i såväl kroppsbyggnad som utseende verkar det osannolikt att planen att dölja mordet av Khashoggi med honom som dubbelgångare utformades efter Khashoggi råkat dö. Eventualiteten att Khashoggi kunde dö måste rimligen ha funnits före operationen inleddes med det som bakgrund. Därmed förloras trovärdighet i uttalandena om att mordet inte skulle ha varit förutbestämt. Likaså är det orimligt att sparka fem ministrar om det inte skulle vara på deras order mordet utförts. Det verkar därmed inte som att Saudiarabien eftersöker att trovärdigt kunna förneka ens att mordet utfördes på order av högt uppsatta personer i den saudiska ledningen. De har erkänt och förflyttat ansvar från MBS till andra med tillräcklig makt för att det skall vara trovärdigt att de har handlat på eget bevåg. Helt i enlighet med principen för plausible deniability med inriktning på executive deniability. De förefaller ha misslyckats med sina initiala försök att helt dölja sin inblandning och även erhålla state deniability och har övergått till att fokusera på att skydda sin högste ledare. Avvägningen mellan att skapa stark deniability och ändå kunna genomföra operationen verkar ha fallit över till att möjliggöra operationen med avsaknad av trovärdig deniability som konsekvens. På grund utav att makten är så centrerad vid MBS, och kung Salman, i Saudiarabien kan det till viss del även verka uppenbart att

MBS är inblandad i operationen. Erkännandet har däremot endast skett beträffande statlig inblandning och försöken att bibehålla MBS deniability är tydliga. Därmed går det även att betrakta det som att en typ av implausible deniability med inriktning på executive deniability är vad som eftersöks. Det har i låg grad behandlats som en typ av deniability tidigare men kan potentiellt vara vad som föreligger.

6.7 Resten av 2018

I en artikel skriven av Erdogan som publicerades i The Washington Post 2 november 2018 framhåller han hur det är fastställt att mordet av Khashoggi var överlagd och bestämt i förväg. Han lyfte att det fortsatt fanns obesvarade frågor gällande var Khashoggis kropp befann sig och vem som gav ordern om att döda honom. Enligt hans utsago visste han även att ordern hade kommit från den högsta ledningen i Saudiarabien men att han inte trodde att den kommit från kung Salman (Erdogan, 2018). Erdogan hade alltså inte accepterat de ministrar som fått skulden som de som bar ansvaret för operationen utan menade att det kom från högre upp i ledningen. Men inte från kung Salman. Det vill säga att Erdogan med största sannolikhet ville peka ut MBS som den som givit ordern för mordet på Khashoggi.

10 november bekräftar Erdogan att de har delat inspelningarna från mordet på Khashoggi med såväl USA och Saudiarabien som flera europeiska länder. De avslutar även sitt sökande efter Khashoggis kropp samma dag (Erkoyun, 2018). Den 15:e november åtalar Saudiarabien 11 personer som varit inblandade vid mordet. Fem utav dem, de som är åtalade för att ha gett ordern för och översett mordet, riskerar dödsstraff (Al Jazeera, 2018c). Efter dessa två händelser råder det inte längre några tvivel om att Saudiarabien bär ansvaret för mordet på Khashoggi och det förefaller även framkomma vad som hänt med hans kropp i inspelningarna då Turkiet avslutar sökandet. Den återstående deniability som kan eftersökas kretsar kring vem inom den saudiska ledningen som bär ansvaret.

En deniability som den 16:e november blir mindre trovärdig då Washington Post rapporterar att CIA kommit fram till att MBS beordrade mordet på Khashoggi – de anser att det inte finns någon möjlighet att operationen genomfördes utan MBS vetskap och godkännande på grund utav hans starka roll i landet. Varefter Saudiarabien förnekar detta och fastslår att alla uppgifter om att MBS skulle ha varit inblandad är falska (Harris, et al., 2018 & McKernan, 2019). Under tiden därefter uttalar sig emellertid både Trump och hans utrikesminister Mike Pompeo om att det inte finns några bevis på MBS inblandning och att CIA inte kommit fram till att MBS beordrade mordet på Khashoggi (Pengelly, 2018a &

Pengelly, 2018b). Eftersökandet av deniability för MBS fortsätter därmed. Det framkommer fler saker som pekar ut honom som ansvarig samtidigt som sauderna och de allierade i Trump administrationen eftersträvar möjligheten för MBS att förneka sin inblandning. Det befinner sig här i ett gränsland mellan plausible deniability inriktad på executive deniability och implausible deniability. MBS omfamnar inte implausible deniability på så vis att han inte verkar vilja att det skall vara uppenbart att han bär ansvaret och han väljer inte heller att låta det gå okommenterat. Samtidigt blir hans personliga deniability svagare desto fler parter som utpekar honom som ansvarig.

6.8 Efterspelet

I början av 2019 inleds rättegången mot de inblandade i Saudiarabien, elva står åtalade och fem riskerar dödsstraff. I januari inleds en utredning kring mordet av Khashoggi av FN ledd av FNs särskilda rapportör för avrättningar Agnès Callamard – efter att de uttryckt att rättegången inte är tillräcklig (Al Jazeera, 2021). Callamards rapport publiceras i juni 2019 (Callamard, 2019) och blir vida omskriven i media. Den kommer fram till att det finns trovärdiga bevis för att MBS bär ansvaret för mordet på Khashoggi och att han bör bli utredd för detta (Hopkins & Kirchgaessner, 2019). I september 2019 fortsätter MBS att förneka sin eventuella roll i mordet på Khashoggi i en intervju med PBS. Han beskriver hur det hände “under my watch” och att han med sin ställning bär det fulla ansvaret men att han inte hade någon vetskap om operationen. De har över tre miljoner statligt anställda i Saudiarabien och han kan inte ha koll på vad alla gör. Vidare förklarar han hur han har ministrar och tjänstemän som är ansvariga för sina områden och som har befogenheten att använda flygplanen som transporterade de som utförde mordet (Taddanio, 2019).

I december 2019 sker två viktiga händelser – USAs kongress röstar igenom att en rapport, som inte ska vara sekretessbelagd, berörande om mordet på Khashoggi var planerat i förväg, samt vem som bär ansvaret för det, ska utföras. Trump administrationen väljer dock att den skall vara hemligstämplad. Den andra händelsen är att åtta av de elva som var åtalade i Saudiarabien döms varav fem till döden – men MBS rådgivare al-Qahtani frias (Al Jazeera, 2021). Detta följs av att Khashoggis son, i maj 2020, offentligt uttrycker att hans familj förlåter de inblandade i mordet på hans far – vilket enligt saudisk lag möjliggör omvandlingen av dödsstraffen till vanliga fängelsestraff. I september sker även detta – något som möts med starka reaktioner från Callamard som uttrycker att det var väntat men ändå visar på att rättegången endast var spel för gallerierna (Al Jazeera, 2020a). Under samma tid

kommer rapporter om att Trump skall ha berättat för journalisten Bob Woodward att han lyckades rädda MBS från ansvar och skydda honom från den amerikanska kongressen (Al Jazeera, 2020b). Åren som följde efter mordet på Khashoggi var därmed i många avseenden lika slutet på 2018. Fler och fler pekar ut MBS som ansvarig för mordet – numera med än mer tydlighet. Samtidigt fortsätter MBS att eftersträva personlig deniability – vari rollen Trump spelat blir tydligare desto längre tiden går. Förlåtelsen från Khashoggis son ser framtvungad ut och rättsprocessens trovärdighet begränsas. Det medför även att MBS personliga deniability blir än mindre trovärdig och att det i högre grad verkar som att implausible deniability eftersöks. Att se MBS personliga deniability som plausible har blivit svårare desto längre tiden gått men den urholkas än mer av valen de gör likt vid sänkningen av straffen.

Svårigheten att erhålla trovärdig deniability märks även i oktober 2020 då Saudiarabien får internationella konsekvenser på grund utav mordet på Khashoggi när de röstas ned från att bli medlemmar i FNs råd för mänskliga rättigheter (Wintour, 2020). Detta följs av att den nyvalda Biden administrationen i början på 2021 uttalar att de ska släppa den rapport Trump administrationen behållit sekretessbelagd till allmänheten – samt att Biden kommer ha sin kommunikation med Saudiarabien genom kung Salman och inte MBS (Al Jazeera, 2021). Den 26:e februari 2021 släpps rapporten författad av USA:s underrättelsechefs kontor (ODNI, 2021) till allmänheten vari MBS pekas ut som ansvarig för mordet på Khashoggi. USA väljer emellertid att inte påföra några personliga konsekvenser mot MBS (Kirchgaessner, 2021a). Något som möts utav stor kritik från saudiska dissidenter som menar att det försätter dem i fara. Att lägga ansvaret på MBS men inte straffa honom för det tecknar mot att han kan göra det igen utan konsekvenser (Kirchgaessner, 2021b). MBS och Saudiarabien förefaller i detta läge befinna sig på den tunna linjen som är implausible deniability. Det är uppenbart, och har erkänts, att Saudiarabien bär ansvaret för mordet samtidigt som det även blivit vad som kan klassas som uppenbart att MBS bär personligt ansvar – men han har inte erkänt. Trovärdigheten hos förnekandena är inte starka men de har varit tillräckliga för att både kunna utföra operationen och undslippa allvarliga internationella och nationella konsekvenser. MBS har behållit makten och Saudiarabiens relationer med sina allierade är intakta – om än möjligen skadade.

Ett ytterligare tecken som talar för implausible deniability är det budskap operationen och dess konsekvenser har skickat till andra saudiska dissidenter. Att Khashoggi skulle ha varit spårlöst försvunnen efter att ha besökt det saudiska konsulatet hade, oavsett om en stark deniability uppnåtts, skickat ett budskap till andra dissidenter eller saudier i exil som velat

uttrycka sig kritiskt mot regimen. Samtliga av de grundläggande principerna för implausible deniability tycks därmed vara uppfyllda. Åtminstone i förhållande till MBS – det vill säga att implausible deniability med inriktning på executive deniability erhållits av MBS och Saudiarabien i förhållande till operationen mot Khashoggi.

6.9 Vilken typ av deniability eftersöktes?

Vad de erhöll och vad de eftersökte är nödvändigtvis inte samma sak – vilket illustrerats under fallets utveckling. Genom att gå tillbaka till de grundläggande principer som MBS och Saudiarabien skulle förhålla sig till om de eftersökte plausible respektive implausible deniability kan vad de eftersökte tydligare illustreras. Hur det förändrades med tiden kommer tas upp då det är av relevans för studien men en helhetsbedömning för fallet kommer även göras i syftet att efterfölja metodiken.

Plausible deniability:

- Försöka dölja sin inblandning i alla delar av operationen

I inledningen av operationen gav de intryck av att vilja dölja inblandningen i alla delar av operationen. De ämnade ge sig en stark deniability genom att Khashoggis försvinnande skulle ha skett efter att han lämnat konsulatet. De förefaller dock inte ha haft någon plan för eventualiteten att det inte skulle fungera och gav sig därefter till känna på flera sätt. De gav tidigt upp försöken att dölja sin inblandning – om de fanns – i förhållande till state deniability men verkade fortsatt eftersöka det i förhållande till executive deniability.

- Ge sig en så stark möjlighet att förneka sin inblandning som möjligt samtidigt som en lyckosam operation är genomförbar

De föreföll ha eftersökt en balans i detta i den inledande fasen av operationen. Det föll däremot relativt tidigt över till att prioritera att operationen kunde genomföras om det ens funnits en vilja att förneka sin inblandning helt.

- Se möjligheten att kunna förneka sin inblandning i operationen som direkt kopplad till dess framgång

Att veta om MBS och Saudiarabien ser operationen som framgångsrik är svårt utan tillgång till deras inre kretsar men bedömningar går fortsatt att göra. Sett till operationen i stort

lyckades de utföra det som verkar ha varit planerat i förväg – att döda Khashoggi. De har även undsluppit allvarliga konsekvenser för sina handlingar. Att förneka sin inblandning framstår därmed inte ha varit viktigt för dess framgång.

- Ansvaret för operationen skall förefalla ligga hos en annan aktör

Sett till Saudiarabiens deniability förefaller de aldrig ha eftersökt att någon annan aktör skulle verka ligga bakom operationen. Detta förutom om Khashoggi skulle varit spårlöst försvunnen vid Blå moskén eller om de skulle vidhållit att gruppen agerade självständigt. Det verkar däremot inte ha varit av stor vikt för dem då de tidigt lade ansvaret på personer i landets högsta ledning. Sett till MBS och executive deniability har de emellertid fortsatt hävda att ansvaret ligger hos andra.

- I det fall Saudiarabiens inblandning i operationen inte går att förneka fortsatt ha möjlighet att förneka MBS inblandning

Den executive deniability denna princip berör har de genom hela fallet försökt efterfölja. Oavsett anledningen till att Saudiarabien som stat inte erhöll eller eftersökte deniability har MBS personligen eftersökt den – oavsett hur trovärdig den slutligen kan anses vara.

- Operationens mål är det viktiga – inte de signaler den kan skicka

Det är komplicerat att definitivt bedöma om denna princip efterföljts. Detta då den är beroende på helhetsbedömningen. Om de erhållit den plausible deniability de åtminstone delvis verkar ha eftersökt initialt hade fokuset främst varit på operationens mål. Oavsett detta hade den ändå skickat signaler. Signaler de hade kunnat tjäna på. Likväl förefaller de ha utnyttjat de signaler operationen skickat desto längre fallet gått.

Implausible deniability:

- Dölja sin inblandning i så hög grad att förnekanden är möjliga

De erkände tidigt statlig inblandning men har fortsatt vidhållit MBS personliga deniability. Även om MBS förnekanden kan anses brista i trovärdighet är de definitivt inom gränserna för implausible deniability.

- Vem som ligger bakom operationen kan vara uppenbart – men ett erkännande sker inte

I enlighet med principen ovan erkände de tidigt statlig inblandning – kanske för att möjliggöra att MBS fortsätter förneka sin inblandning även om det kan anses vara uppenbart att han bär ansvaret – något han har gjort. Slutligt erkännande har därmed inte skett.

- Operationens mål är inte det enda av vikt – signalerna den skickar har hög relevans. Som i den motsatta principen för plausible deniability beror denna princip i hög grad på helhetsbedömningen. Om de anses ha planerat och eftersökt det utfall som operationen tillslut genererade, vilket är otroligt, hade signalerna definitivt stor relevans. Om de däremot hade planerat att deras inblandning i operationen skulle hållas gömd i högre utsträckning kan signalerna den skickar ha getts låg relevans. Oavsett kan signalerna anses vara en positiv konsekvens när de även undvek negativa sådana i hög utsträckning.

- Trovärdigheten hos förnekanden är av låg relevans. I samklang med hur deras förnekandens trovärdighet föll desto längre fallet gick kan även den vikt de lagt vid det tänkas ha sänkts. Att eftersöka trovärdiga förnekanden i inledningen av operationen kan ha varit en långsiktig strategi att inte erkänna allt direkt. De kan även ha blivit tvungna att ompröva sin strategi på grund utav vad som framkom om deras roll i operationen. Slutpunkten landade i att Saudiarabien hade erkänt sin roll, möjligtvis för att stärka MBS trovärdighet i sina förnekanden, samtidigt som MBS trovärdighet fortsatte att urholkas. Om det är för att de placerade låg relevans vid trovärdigheten hos sina förnekanden eller för att omständigheterna tvingade dem till det är svårt att avgöra.

- Kunna förneka inblandning i högre instanser såväl nationellt som internationellt. Även om vissa internationella konsekvenser har uppkommit är detta en av de principer de ämnat efterfölja starkast. Den deniability som genomsyrade hela operationen var försöken att förflytta ansvaret från den högsta ledningen i syftet att undslippa internationella konsekvenser. Detta samtidigt som de i enlighet med Poznanskys tes inte behövde bry sig om reaktioner inrikes då MBS regerar över en stark autokrati.

- Genomföra en hemlig operation som är uppenbar utan konflikteskalering. Oavsett hur den ämnades genomföras inledningsvis var det nästan omedelbart uppenbart vem som låg bakom operationen. Likt det påtalats har de även undsluppit allvarliga internationella konsekvenser vilket i detta fall får anses vara den potentiella konflikten.

Trots att MBS och Saudiarabien förefaller ha efterföljt principerna för implausible deniability i högre utsträckning än de för plausible finns det flera möjliga slutsatser att dra. Något som illustrerar att de troligtvis inte var ute efter den typ av deniability som de tillslut erhöll är hur detta politiska mord skiljer sig från ryska sådana. I enlighet med vad som redogjordes för ovan använde Ryssland ett egentillverkat nervgift i sitt mordförsök på Sergej Skripal. Oavsett hur trovärdiga deras förnekanden skulle komma att vara var det tydligt att de ville förmedla ett budskap i sitt val av utförande av mordet. De ville att det skulle vara uppenbart att de låg bakom mordet men trots detta förneka det – implausible deniability. MBS och Saudiarabien verkar inte ha haft samma utgångspunkt. Att Khashoggi skulle ha försvunnit efter att ha besökt konsulatet är förvisso misstänksamt och kan även det förmedla ett budskap. Men de hade en plan som skulle vilseleda och få det att se ut som att Khashoggi hade lämnat konsulatet varefter han sedan försvunnit. Det är långt ifrån lika uppenbart som den ryska taktiken. De verkar ha eftersökt en stark deniability i början – kanske plausible deniability med inriktning på state deniability. Detta föll dock snabbt och därefter finns ett mönster med en tydligare röd tråd. När de insett att den deniability de inledningsvis eftersökte inte längre är möjlig övergår de relativt fort, och med en drastisk vändning, till att erkänna mordet i förhållande till state deniability. Deras fokus efter det är på att MBS skall kunna förneka sin inblandning.

På vilken nivå de eftersöker att MBS deniability skall vara på är svårare att avgöra. Det finns två alternativ kvar när den saudiska statens inblandning är erkänd. Antingen plausible eller implausible deniability med inriktning på executive deniability. Frågan är då hur uppenbar de ville att MBS inblandning skulle vara. Ville de förmedla ett tydligt budskap och var samtidigt inte rädda för eventuella konsekvenser hans uppenbara inblandning kunde ha – eller eftersökte de en mer trovärdig personlig deniability för honom initialt men den blev omöjlig på grund utav fallets utveckling. Att avgöra det är problematiskt utan bättre insyn i hur deras tankar gick under tiden det utspelade sig. Gränslandet mellan de två typerna av deniability är även väldigt smalt. Implausible deniability behandlas i vanliga fall inte med dessa inriktningar och det är även i klassisk implausible deniability många andra studier skulle kunna landa. Den saudiska statens inblandning erkändes däremot tidigt så någon form av state deniability existerar inte.

7 Slutsats

MBS och Saudiarabien förefaller ha eftersökt en övergripande plausible deniability i inledningen av operationen. Detta föll emellertid redan under utförandet av mordet och de blev tvungna att omvärdera vilken typ av deniability de kunde eftersöka efter de nya omständigheterna. Detta landade i något som kan anses vara såväl plausible som implausible deniability med inriktning på executive deniability utefter uppsatsens ramverk och var troligtvis en blandning av de två. Vad som slutligen erhöles var en personlig deniability för MBS som trots uppenbar inblandning fortsatt förneka denna – på så vis erhöles MBS implausible deniability med inriktning på executive deniability.

Ingen utav de två hypoteserna som ställdes uppfylldes därmed fullt ut. Exakt vad som eftersöktes är svårt att bedöma och slutsatsen som kan dras är att en blandning utav de två hypoteserna förefaller vara närmast verkligheten – där executive deniability är det som definitivt kan fastslås ha eftersökts.

8 Referenser

Al Jazeera, 2018a. "Turkey summons Saudi envoy over Jamal Khashoggi's disappearance".

Artikel. 2018-10-04. [Elektronisk]

<https://www.aljazeera.com/news/2018/10/4/turkey-summons-saudi-envoy-over-jamal-khashoggi-disappearance> Hämtdatum: 2022-01-06

Al Jazeera, 2018b. "Turkish police believe Khashoggi killed inside Saudi consulate". Artikel. 2018-10-07. [Elektronisk]

<https://www.aljazeera.com/news/2018/10/7/turkish-police-believe-khashoggi-killed-inside-saudi-consulate> Hämtdatum: 2022-01-06.

Al Jazeera, 2018c. "Saudi prosecutor seeks death penalty for five in Khashoggi murder".

Artikel. 2018-11-15. [Elektronisk]

<https://www.aljazeera.com/news/2018/11/15/saudi-prosecutor-seeks-death-penalty-for-five-in-khashoggi-murder> Hämtdatum: 2022-01-07.

Al Jazeera, 2020a. "Jamal Khashoggi's son Salah says family 'forgives' killers". Artikel.

2020-05-22. [Elektronisk]

<https://www.aljazeera.com/news/2020/5/22/jamal-khashoggis-son-salah-says-family-forgives-killers> Hämtdatum: 2022-01-07.

Al Jazeera, 2020b. "Trump boasted he protected MBS after Khashoggi hit: Report". Artikel.

2020-09-10. [Elektronisk]

<https://www.aljazeera.com/news/2020/9/10/trump-boasted-he-protected-mbs-after-khashoggi-hit-report> Hämtdatum: 2022-01-07.

Al Jazeera, 2021. "Timeline of the murder of journalist Jamal Khashoggi". Artikel.

2021-02-26. [Elektronisk]

<https://www.aljazeera.com/news/2021/2/26/timeline-of-the-murder-of-journalist-jamal-khashoggi> Hämtdatum: 2022-01-02.

BBC, 2021. "Jamal Khashoggi: All you need to know about Saudi journalist's death". Artikel.

2021-02-24. [Elektronisk] <https://www.bbc.com/news/world-europe-45812399>

Hämtdatum: 2022-01-04.

Borger, Julian & McKernan, Bethan, 2018. "Jamal Khashoggi audio: US requests recording evidence from Turkey". Artikel. 2018-10-18. [Elektronisk]
<https://www.theguardian.com/world/2018/oct/17/jamal-khashoggi-pompeo-to-meet-erdogan-as-gory-reports-of-killing-emerge> Hämtdatum: 2022-01-07.

Callamard, Agnés, 2019. "Annex to the Report of the Special Rapporteur on extrajudicial, summary or arbitrary executions: Investigation into the unlawful death of Mr. Jamal Khashoggi". Rapport. 2019-06-19. [Elektronisk]
<https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=24713>
Hämtdatum: 2022-01-04.

Chiacu, Doina & MacLellan, Kylie, 2018. "Saudi Arabia calls Khashoggi killing 'grave mistake,' says prince not aware". Artikel. 2018-10-21. [Elektronisk]
<https://www.reuters.com/article/us-saudi-khashoggi-idUSKCN1MV0HI>
Hämtdatum: 2022-01-06.

Chulov, Martin, 2018. "Saudi prince pins blame for Khashoggi death on favoured general". Artikel. 2018-10-20. [Elektronisk]
<https://www.theguardian.com/world/2018/oct/19/jamal-khashoggi-saudi-prince-under-pressure-to-blame-general-for-presumed-death> Hämtdatum: 2022-01-07.

Chulov, Martin, 2020. "Night of the beating': details emerge of Riyadh Ritz-Carlton purge". Artikel. 2020-11-19. [Elektronisk]
<https://www.theguardian.com/world/2020/nov/19/saudi-accounts-emerge-of-ritz-carlton-night-of-the-beating> Hämtdatum: 2022-01-02.

Cormac, Rory & Aldrich, Richard, J., 2018. "Grey is the new black: covert action and implausible deniability", *International Affairs*, 94(3).

Davis, Aaron, C., Williams, Aaron & Bernert, Jason, 2018. "What we know about the 15 Saudis said to have played a role in Jamal Khashoggi's disappearance". Artikel. 2018-10-19. [Elektronisk]

https://www.washingtonpost.com/graphics/2018/investigations/khashoggi-saudi-suspects/?utm_term=.ff7f46f9faeb Hämtdatum: 2022-01-07.

De Luce, Dan, Dilanian, Ken & Windrem, David, 2018. "How a Saudi royal crushed his rivals in a 'shakedown' at the Ritz-Carlton". Artikel. 2018-11-03. [Elektronisk]
<https://www.nbcnews.com/news/mideast/how-saudi-royal-crushed-his-rivals-shakedown-ritz-carlton-n930396> Hämtdatum: 2022-01-02.

Ellyatt, Holly, 2018. "Turkey's Erdogan says there's strong evidence to show that the Khashoggi killing was planned". Artikel. 2018-10-23. [Elektronisk]
<https://www.cnn.com/2018/10/23/turkey-khashoggi-statement-by-erdogan.html>
Hämtdatum: 2022-01-04.

Erdogan, Recep Tayyip, 2018. "Recep Tayyip Erdogan: Saudi Arabia still has many questions to answer about Jamal Khashoggi's killing". Artikel. 2018-11-02. [Elektronisk]
<https://www.washingtonpost.com/news/global-opinions/wp/2018/11/02/recep-tayyip-erdogan-saudi-arabia-still-has-many-questions-to-answer-about-jamal-khashoggis-killing/>
Hämtdatum: 2022-01-07.

Erkoyun, Ezgi, 2018. "Turkey gave Khashoggi tapes to European nations, Erdogan says". Artikel. 2018-11-10. [Elektronisk]
<https://www.reuters.com/article/us-saudi-khashoggi-turkey-idUSKCN1NF0EQ>
Hämtdatum: 2022-01-06.

Flanders, Stephanie, Nereim, Vivian, Abu-Nasr, Donna, Razzouk, Nayla, Shahine Alaa & Hamade, Riad, 2018. "Saudi Crown Prince Discusses Trump, Aramco, Arrests: Transcript". Artikel. 2018-10-05. [Elektronisk]
<https://www.bloomberg.com/news/articles/2018-10-05/saudi-crown-prince-discusses-trump-aramco-arrests-transcript> Hämtdatum: 2022-01-06.

George, Alexander & Bennett, Andrew, 2005. *Case Studies and Theory Development in the Social Sciences*. Cambridge: MIT Press

Harris, Shane, Miller, Greg & Dawsey, Josh, 2018. "CIA concludes Saudi crown prince ordered Jamal Khashoggi's assassination". Artikel. 2018-11-16. [Elektronisk]
https://www.washingtonpost.com/world/national-security/cia-concludes-saudi-crown-prince-ordered-jamal-khashoggis-assassination/2018/11/16/98c89fe6-e9b2-11e8-a939-9469f1166f9d_story.html Hämtdatum: 2022-01-06.

Hopkins, Nick & Kirschgaessner, Stephanie, 2019. "'Credible evidence' Saudi crown prince liable for Khashoggi killing – UN report". Artikel. 2019-06-19. [Elektronisk]
<https://www.theguardian.com/world/2019/jun/19/jamal-khashoggi-killing-saudi-crown-prince-mohammed-bin-salman-evidence-un-report> Hämtdatum: 2022-01-07.

Khashoggi, Jamal, 2017a. "Saudi Arabia wasn't always this repressive. Now it's unbearable.". Artikel. 2017-09-18. [Elektronisk]
<https://www.washingtonpost.com/news/global-opinions/wp/2017/09/18/saudi-arabia-wasnt-always-this-repressive-now-its-unbearable/?noredirect=on> Hämtdatum: 2022-01-04.

Khashoggi, Jamal, 2017b. "Saudi Arabia's crown prince wants to 'crush extremists.' But he's punishing the wrong people.". Artikel. 2017-10-31. [Elektronisk]
<https://www.washingtonpost.com/news/global-opinions/wp/2017/10/31/saudi-arabias-crown-prince-wants-to-crush-extremists-but-hes-punishing-the-wrong-people/>
Hämtdatum: 2022-01-04.

Khashoggi, Jamal, 2018. "Saudi Arabia's women can finally drive. But the crown prince needs to do much more.". Artikel. 2018-06-25. [Elektronisk]
<https://www.washingtonpost.com/news/global-opinions/wp/2018/06/25/saudi-arabias-women-can-finally-drive-but-the-crown-prince-needs-to-do-much-more/> Hämtdatum: 2022-01-04.

Kirschgaessner, Stephanie, 2021a. "US finds Saudi crown prince approved Khashoggi murder but does not sanction him". Artikel. 2021-02-26. [Elektronisk]
<https://www.theguardian.com/world/2021/feb/26/jamal-khashoggi-mohammed-bin-salman-us-report> Hämtdatum: 2022-01-07.

Kirschgaessner, Stephanie, 2021b. "US decision not to punish crown prince puts us in grave danger, Saudi exiles say". Artikel. 2021-03-04. [Elektronisk]

<https://www.theguardian.com/world/2021/mar/04/mohammed-bin-salman-crown-prince-saudi-exiled-dissidents-khashoggi-killing> Hämtdatum: 2021-01-07.

Kirkpatrick, David, D. & Gall, Carlotta, 2018. "Turkish Officials Say Khashoggi Was Killed on Order of Saudi Leadership". Artikel. 2018-10-09. [Elektronisk]
<https://www.nytimes.com/2018/10/09/world/europe/jamal-khashoggi-turkey-saudi-arabia.html>
] Hämtdatum: 2022-01-07.

Marquardt, Alex, 2021. "'Top Secret' Saudi documents show Khashoggi assassins used company seized by Saudi crown prince". Artikel. 2021-02-25. [Elektronisk]
<https://edition.cnn.com/2021/02/24/politics/saudi-top-secret-documents-khashoggi-bin-salman/index.html> Hämtdatum: 2022-01-06.

Mazetti, Mark, 2019. "Year Before Killing, Saudi Prince Told Aide He Would Use 'a Bullet' on Jamal Khashoggi". Artikel. 2019-02-07. [Elektronisk]
<https://www.nytimes.com/2019/02/07/us/politics/khashoggi-mohammed-bin-salman.html>
Hämtdatum: 2022-01-03.

McKernan, Bethan, 2019. "Jamal Khashoggi murder: timeline of key events". Artikel. 2019-12-23. [Elektronisk]
<https://www.theguardian.com/world/2019/dec/23/jamal-khashoggi-timeline-of-key-events>
Hämtdatum: 2022-01-05.

Noonan, Peggy, 2019. "Iran-Contra Was a Better Class of Scandal". Artikel. 2019-12-05. [Elektronisk]
<https://www.wsj.com/articles/iran-contra-was-a-better-class-of-scandal-11575591185>
Hämtdatum: 2022-01-04

ODNI, 2021. "Assessing the Saudi Government's Role in the Killing of Jamal Khashoggi". Rapport. 2021-02-11. [Elektronisk]
<https://www.dni.gov/files/ODNI/documents/assessments/Assessment-Saudi-Gov-Role-in-JK-Death-20210226v2.pdf> Hämtdatum: 2022-01-04.

Pengelly, Martin, 2018a. "Trump: CIA 'didn't conclude' Saudi crown prince ordered Khashoggi death". Artikel. 2018-11-22. [Elektronisk]
<https://www.theguardian.com/us-news/2018/nov/22/trump-cia-saudi-crown-prince-jamal-khashoggi-murder> Hämtdatum: 2022-01-07.

Pengelly, Martin, 2018b. "Khashoggi murder: Pompeo says 'no direct evidence' implicates Saudi prince". Artikel. 2018-12-01. [Elektronisk]
<https://www.theguardian.com/world/2018/dec/01/jamal-khashoggi-mike-pompeo-saudi-crown-prince> Hämtdatum: 2022-01-07.

Poznansky, Michael & Joseph, Michael, F., 2018. "Media technology, covert action, and the politics of exposure", *Journal of Peace Research*, 55(3): 320–335.

Poznansky, Michael, 2020. "Revisiting plausible deniability", *Journal of Strategic Studies*.

Reuters, 2018. "Friends of Saudi dissident worried by absence at Istanbul consulate" Artikel. 2018-10-03. [Elektronisk]
<https://www.reuters.com/article/saudi-politics-dissident/friends-of-saudi-dissident-worried-by-absence-at-istanbul-consulate-idUSL8N1WI64L> Hämtdatum: 2022-01-05.

Singhvi, Anjali, Triebert, Christiaan, Browne, Malachy & Gall Carlotta, 2018. "The Trail of Clues in the Disappearance of Jamal Khashoggi". Artikel. 2018-10-09. [Elektronisk]
<https://www.nytimes.com/interactive/2018/10/09/world/middleeast/jamal-khashoggi-timeline.html> Hämtdatum: 2022-01-04.

Strobel, Warren, P., 2018. "CIA Intercepts Underpin Assessment Saudi Crown Prince Targeted Khashoggi". Artikel. 2018-12-01. [Elektronisk]
<https://www.wsj.com/articles/cia-intercepts-underpin-assessment-saudi-crown-prince-targeted-khashoggi-1543640460> Hämtdatum: 2022-01-05.

Taddanio, Patrice, 2019. "Mohammed bin Salman Speaks About His Role in Khashoggi's Murder For the First Time". Artikel. 2019-09-25. [Elektronisk]
<https://www.pbs.org/wgbh/frontline/article/mohammed-bin-salman-speaks-about-role-khashoggi-murder-first-time/> Hämtdatum: 2022-01-07.

Turak, Natasha, 2018. "The Khashoggi fallout: A timeline of events" Artikel. 2018-11-22. [Elektronisk]

<https://www.cnbc.com/2018/11/22/the-khashoggi-fallout-a-timeline-of-events.html>

Hämtdatum: 2022-01-07.

Tuysuz, Gul, Abdelaziz, Salma, Balkiz, Ghazi, Formanek, Ingrid & Ward, Clarissa, 2018. "Surveillance footage shows Saudi 'body double' in Khashoggi's clothes after he was killed, Turkish source says". Artikel. 2018-10-23. [Elektronisk]

<https://edition.cnn.com/2018/10/22/middleeast/saudi-operative-jamal-khashoggi-clothes/index.html> Hämtdatum: 2022-01-05.

Wintour, Patrick & McKernan, Bethan, 2018. "CCTV footage appears to show Khashoggi body double in Istanbul". Artikel. 2018-10-22. [Elektronisk]

<https://www.theguardian.com/world/2018/oct/22/cctv-footage-appears-to-show-jamal-khashoggi-body-double-in-istanbul> Hämtdatum: 2022-01-05.

Wintour, Patrick, 2020. "Saudi Arabia fails to join UN human rights council but Russia and China elected". Artikel. 2020-10-13. [Elektronisk]

<https://www.theguardian.com/world/2020/oct/13/saudi-arabia-fails-to-join-un-human-rights-council-but-russia-and-china-elected> Hämtdatum: 2022-01-07.